

ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຊາວ
ກະສິກອນໃນເຂດບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການກະສິກຳເພື່ອໂພຊະນາການ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ປື້ມຄຸ້ມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ

ການປູກຜັກຫອມປ້ອມນອກລະດູ

ບ້ານໂພນໄຊ ເມືອງໄຊເສດຖາ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສ ປປ ລາວ.
Phonexay village, Saysettha district, Vientiane Capital,
Lao PDR.

ໂທ: +856 20 416 556

Fax: +856 20 416 556

E-mail : ssfsn.project@gmail.com

ເວັບໄຊ້: www.afn.gov.la

ໂຄງການກະສິກຳ ເພື່ອໂພຊະນາການ

ມັງກອນ, 2019

ເອກະສານອ້າງອີງ

ພະນັກງານຫາດອກແກ້ວ. 1998. ຄູ່ມືການປູກຜັກ. ສູນຄົ້ນຄວ້າພືດຜັກ ແລະ
ໄມ້ໃຫ້ໜາກ ຫາດອກແກ້ວ, ກະຊວງກະສິກໍາແລະປ່າໄມ້.

www.doae.go.th/library/html/detail/pukchee/index.htm

www.vegetweb.com

6. ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ

ຕາຕະລາງ2: ການຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບໃນພື້ນທີ່ 200 ຕາແມັດ

ເນື້ອທີ່		200 ຕາແມັດ						
ຊ່ວງເກັບກ່ຽວ		30-45 ວັນ		ການປູກທົ່ວໄປຕາມລະດູການ			ເຕັກນິກນໍາສະເໜີ	
ຜະລິດ:		190 ກິໂລກຼາມ			190 ກິໂລກຼາມ			
ຂາຍ:		5,000			15,000			
		ຫົວໜ່ວຍ	ຈໍານວນ ຫົວໜ່ວຍ	ລາຄາ (ກີບ/ຫົວໜ່ວຍ)	ລວມລາຄາ	ຈໍານວນ ຫົວໜ່ວຍ	ລາຄາ (ກີບ/ຫົວໜ່ວຍ)	ມູນຄ່າລວມ
ຜົນຜະລິດ	ຜົນຜະລິດທີ່ຂາຍ1	ກິໂລກຼາມ	190	5,000	950,000	190	15,000	2,850,000
ຜົນຜະລິດ/ລາຍຮັບ		12,500			1,287,500			
1. ອຸປະກອນ								
ແນວພັນ	ກິໂລກຼາມ	2.5	25,000	62,500	2.5	30,000	75,000	
ຜ້າກັນແສງ	ແມັດ	0	0	-	200	1,500	300,000	
ປຸຍ 46-00-00	ກິໂລກຼາມ	0	0	-	3.5	5,000	17,500	
ຝຸ່ນຄອກ	ເປົາ	25	5,000	125,000	25	5,000	125,000	
ເຊືອກ	ກໍ່	0	0	-	1	35,000	35,000	
ໄມ້ເຮັດຫຼັກ	ຫຼັກ	0	0	-	22	5,000	110,000	
2. ແຮງງານ								
ແຮງງານມຸງໝານ	ມື້	0	0	-	3	50,000	150,000	
ການກຽມດິນ	ມື້	2	50,000	100,000	2	50,000	100,000	
ຍົກໜານປູກ ຫຼື ຊວ້ານໜານ	ມື້	2	50,000	100,000	2	50,000	100,000	
ການປູກ ຫຼື ຫມວານເມັດ	ມື້	1	50,000	50,000	1	50,000	50,000	
ການປິ່ວລະບັດຮັກສາ	ມື້	8	50,000	400,000	8	50,000	400,000	
ການເກັບກ່ຽວ	ມື້	2	50,000	100,000	2	50,000	100,000	
ມູນຄ່າລວມທັງໝົດ				937,500			1,562,500	

ຂໍ້ແນະນໍາ

ປື້ມຄູ່ມືນີ້ແມ່ນເຈດຕະນາເຮັດໃຫ້ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືງ່າຍຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ນໍາສະເໜີຈຸດປະສົງຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນຂອງການນໍາໃຊ້ປື້ມຄູ່ມື ກ່ຽວກັບການປັບຕົວທາງດ້ານເຕັກນິກ ການປູກຜັກຫອມປ້ອມນອກລະດູ ຢູ່ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍ ໂຄງການ ກະສິກໍາເພື່ອ ໄພຊະນາການ ເຂດພາກເໜືອຂອງປະເທດລາວ.

ປື້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ແທດເໝາະໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ໂຄງການ ກະສິກໍາເພື່ອ ໄພຊະນາການ ໂດຍມີການຮ່ວມມືກັບນັກວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານປະສານຂອງໂຄງການ NAFRI/DAEC ເພື່ອພັດທະນາມາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນໃນພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍໂຄງການ.

ຂຽນ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ:

ສັກສະຫຍາມ ພະນົມສຸກ

ອອກແບບ ແລະ ຈັດໜ້າໂດຍ:

ອຸໄລທໍາ ລາຊະສີມມາ ແລະ ອານົງ ວິໄລວັນ

ຜູ້ກວດແກ້:

ປອ ທອງຄຸນ ສີສະໄພທອງ ແລະ ພັດທະນາ ແສງອຸ່ນແກ້ວ

ສາລະບານ

ຂໍ້ແນະນຳ	ໜ້າ 3
ສາລະບານ	4
ຄຳນຳ	5
1. ລັກສະນະທົ່ວໄປ	6
2. ຄຸນປະໂຫຍດທາງດ້ານໂພສະນາການ	7
3. ເຕັກນິກ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການປູກຜັກຫອມປ້ອມນອກລະດູ	7
4. ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ສຳຄັນຂອງຜັກຫອມປ້ອມ	19
5. ການປະເມີນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ	20
6. ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ	22
ເອກະສານອ້າງອີງ	23

ຕາຕະລາງ1: ອຸປະກອນ ແລະ ງົບປະມານເພີ່ມສຳລັບເຕັກນິກປູກຜັກຫອມປ້ອມນອກລະດູໃນເນື້ອທີ່ 200 ຕາແມັດ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄາ(ກີບ)	ລວມລາຄາ
1	ອຸປະກອນ				
2	ແນວຝັນ	ກິໂລກຼາມ	2.5	30,000	75,000
3	ຜ້າກັນແສງ	ແມັດ	200	1,500	300,000
4	ປຸ້ຍ 46-00-00	ກິໂລກຼາມ	3.5	5,000	17,500
5	ຝຸ່ນຄອກ	ເປົາ	25	5,000	125,000
6	ໄມ້ເຮັດຫຼັກ	ຫຼັກ	22	5,000	110,000
	ມູນຄ່າລວມ				627,500

ຜົນຕອບແທນນທີ່ໄດ້ ກໍ່ຄືຜົນຜະລິດ

ການສິດຢາປ້ອງກັນພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້

ຄຳນຳ

ຜັກຫອມປ້ອມແມ່ນຜິດຜັກຊະນິດໜຶ່ງທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ ແລະ ສາມາດນຳໄປປຸງແຕ່ງອາຫານໃຫ້ມີກິນຫອມ ແລະ ສວຍງາມ ນອກຈາກນັ້ນ ຜັກຫອມປ້ອມຍັງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານເຊັ່ນ: ທາດໂປຼຕີນ, ເສັ້ນໄຍ, ຝິດສະຝຣັດ, ແຄໂຣບິນ, ວິຕາມິນ, ແຄຊຽມ ແລະ ທາດເຫຼັກ.

ການປູກຜັກຫອມລະດູໃນພື້ນທີ່ເຂດນ້ຳຊຸ່ມ ແລະ ເຂດໂນນ ແມ່ນມີຄວາມຍິ່ງຍາກຫຼາຍເພາະມີການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍສະເພາະຜັກຫອມປ້ອມທີ່ບໍ່ສາມາດທົນຕໍ່ຊ່ວງແສງທີ່ສູງ ແລະ ບໍ່ທົນຕໍ່ຄວາມຊຸ່ມຫຼາຍ

ດັ່ງນັ້ນປື້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ຜູ້ຈັດທຳໄດ້ສັງລວມ ແລະ ຄັດຈັອນເອົາເຕັກນິກຈາກການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າຜິດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ບັນດາເອກະສານ, ຕຳລາຕ່າງໆ ແລະ ປະສົບການ ທີ່ມີຄວາມສຳເລັດ ແລະ ແທດເໝາະກັບເຂດທີ່ມີພື້ນທີ່ເຂດໂນນ ແລະ ເຂດຊຸ່ມນ້ຳ. ບົດຮຽນເລົ່ານີ້ ຊາວກະສິກອນສາມາດເອົາໃຊ້ ເຂົ້າໃນການປັບຕົວກັບສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເພື່ອເຮັດໃຫ້ ການດຳລົງຊີວິດດີຂຶ້ນ.

5. ການປະເມີນທາງດ້ານການຕະຫຼາດ

5.1 ອຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເຕັກນິກການຜະລິດ

ບັນດາອຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເຕັກນິກການຜະລິດເຕັກນິກການຜະລິດຜັກຫອມປ້ອມນອກລະດູໃນພື້ນທີ່ເຂດຊຸ່ມນ້ຳ ແລະ ເຂດໂນນເຫັນວ່າສາມາດຊອກຫາໄດ້ໃນພື້ນທີ່ໃກ້ຄຽງ ເຊັ່ນ: ຕະຫລາດໃນຕົວເມືອງ ແລະ ແຂວງ ເຊັ່ນ: ແນວພັນ, ຜ້າກັນແສງ ຫລື ຜ້າຢາງ ແລະ ບາງຢ່າງສາມາດຊອກໄດ້ໃນທຳມະຊາດເຊັ່ນ ຫລັກໄມ້ ແລະ ໄມ້ປ້ອງເພື່ອເຮັດໂຄງໂຮງເຮືອນ. ຍັງບໍ່ສາມາດຊອກໄດ້ຫລື ຊອກຍາກແມ່ນຢາຊີວະພາບເພື່ອປ້ອງກັນພະຍາດຜິດ ແລະ ສັດຕູຜິດເຫັນວ່າຕ້ອງໄດ້ມີການ ຝຶກ ແລະ ແນະນຳໃຫ້ ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຫລື ຊາວກະສິກອນສາມາດຜະລິດເອງໄດ້.

1. ລັກສະນະທົ່ວໄປ

ຜັກຫອມປ້ອມເປັນຜັກທີ່ຢູ່ໃນຕະກູນ Apiaceae ມີຊື່ວິທະຍາສາດວ່າ Coriandrum sativum L ເປັນຜັກທີ່ສາມາດບໍລິໂພກສ່ວນຂອງໃບ ແລະ ກ້ານ ເປັນ ຜັກສິດຜັກຫອມປ້ອມ ເປັນພືດລົ້ມລຸກທີ່ມີອາຍຸສັ້ນປະມານ 40-60 ວັນ ລຳຕົ້ນ, ຮາກ, ໃບ, ກ້ານໃບ, ດອກ ແລະ ເມັດມີກິ່ນຫອມ ສາມາດປູກໄດ້ໃນ ດິນທຸກປະເພດ ບໍ່ວ່າຈະເປັນດິນໜຽວ, ດິນຜຸຜຸຍ, ຕົມແກບຊາຍແຕ່ດິນທີ່ເໝາະ ສົມແມ່ນດິນລ້ວນທີ່ມີການລະບາຍນ້ຳໄດ້ດີສາມາດປູກໄດ້ທົ່ວປະເທດປູກໄດ້ ຕະຫຼອດປີ ຊ່ວງທີ່ ເໝາະສົມທີ່ສຸດຄື: ລະດູໜາວ.

ຜັກຫອມປ້ອມສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໃນດິນເກືອບທຸກຊະນິດແຕ່ຈະເລີນ ເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຂ້ອນຂ້າງສູງດິນເປັນດິນຊາຍແກມ ຕົມຄວາມເຂັ້ມ (ເຄັມ) ຂອງດິນແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ pH 5.5-6.8 ແລະ ດິນ ສາມາດເກັບຄວາມຊຸ່ມໄດ້ດີ.ຜັກຫອມປ້ອມສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໃນອຸນນະພູມ ປະມານ 20-25 ອົງສາເຊ ແຕ່ຫອມປ້ອມກໍ່ທົນທານຕໍ່ອຸນນະພູມສູງໄດ້. ຜັກ ຫອມປ້ອມຕ້ອງການຄວາມຊຸ່ມສູງ ໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ແຕ່ບໍ່ມັກນ້ຳຂັງອັນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຫອມປ້ອມເປັນຜັກທີ່ມີລະບົບຮາກຕົ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດທົນທານຕໍ່ ຄວາມແຫ້ງແລ້ງໄດ້ດີ.

ລັກສະນະຂອງຜັກຫອມປ້ອມ

ໃນການຖອນຂຶ້ນມາຈາກດິນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮາກທີ່ສົມບູນດິນປູກຈຶ່ງຕ້ອງຜຸຜຸຍພໍ ສົມຄວນ ສະນັ້ນຈຶ່ງຄວນໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນປົ່ມໃຫ້ຫຼາຍ. ຫາກໄດ້ຫອມປ້ອມ ທີ່ຕົ້ນໂຄນຮາກງາມກໍ່ຈະໄດ້ນ້ຳໜັກຫຼາຍຂຶ້ນ.

3.2.7 ການເກັບກ່ຽວ

ຜັກຫອມປ້ອມຈະເລີ່ມເກັບກ່ຽວໄດ້ເມື່ອອາຍຸໄດ້ປະມານ 30-45 ວັນ, ເນື່ອງຈາກວ່າຜັກຫອມປ້ອມ ສາມາດໃຊ້ທຸກສ່ວນເພື່ອບໍລິໂພກ ຄວນເກັບກ່ຽວ ໂດຍການຖອນດ້ວຍມືຕິດທັງຕົ້ນ ແລະ ຮາກບໍ່ໃຫ້ຂາດ ແຕ່ກ່ອນຖອນຄວນ ຫົດນ້ຳໃຫ້ທົ່ວໜານເພື່ອໃຫ້ດິນຊຸ່ມເສຍກ່ອນເພື່ອໃຫ້ຖອນງ່າຍເມື່ອຖອນສຳເລັດ ແລ້ວນຳໄປລ້າງດິນອອກ, ຕັດແຕ່ງ (ຊ້ອມ)ໂດຍເດັດໃບເຫຼືອງໃບລ້ຽງຖິ້ມ ນຳໄປ ເບີຍໃສ່ລົມແລ້ວບັນຈຸໃສ່ກະຕາ ເພື່ອໃຫ້ຜັກຫອມປ້ອມບໍ່ເກີດການເນົ້າ ແລະ ຂະນະການຂົນສົ່ງອັນເນື່ອງມາຈາກນ້ຳໜັກຜົນຜະລິດທີ່ຕ້ອງມີໃບຂຽວສະໜ້າ ສະເໝີບໍ່ເປັນພະຍາດໃບລາຍ ຫຼື ໃບໄໝ້, ມີຮາກຂາວຫຼາຍ ແລະ ຍາວ.

4. ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ສຳຄັນຂອງຜັກຫອມປ້ອມ

ພະຍາດທີ່ພົບໄດ້ແກ່ພະຍາດໃບເນົ້າ ແລະ ໂຄນເນົ້າ ສ່ວນແມງໄມ້ບໍ່ຄ່ອຍ ພົບເຫັນ ແຕ່ບາງຄັ້ງອາດພົບເຫັນເພີ່ມ.

ການປ້ອງກັນກຳຈັດ

- ບໍ່ປູກ ຫຼື ຫວານເມັດໜາແໜ້ນເກີນໄປ ແລະ ລະບາຍນ້ຳອອກຈາກຜົນທີ່ປູກ.
- ສິດຜົນນ້ຳສະໝຸນໄພທຸກໆ 3-5 ວັນ ເພື່ອປ້ອງກັນພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ ສັດຕູພືດ.

ການປູກ ຫຼື ຫວ່ານເມັດແບບເປັນແຖວ

3.2.6 ການປົວລະບັດຮັກສາ

- ການໃຫ້ນໍ້າ:

ຜັກຫອມປ້ອມເປັນພືດທີ່ຕ້ອງການນໍ້າແຕ່ບໍ່ມັກນໍ້າຂັງດັ່ງນັ້ນຄວນໃຫ້ນໍ້າຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ 2 ຄັ້ງຕໍ່ວັນ, ທັງນີ້ກໍ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນໃນໜານປູກສໍາລັບຫຍ້າທີ່ຂຶ້ນໃນໄລຍະທໍາອິດຄວນຮີບກໍາຈັດໂດຍໄວໂດຍການໃຊ້ມີຖອນຢ່າປ່ອຍໃຫ້ຫົກເພາະຫຍ້າເປັນໂຕຍາດແຍ່ງນໍ້າ ແລະ ທາດອາຫານຂອງພືດ.

- ການໃສ່ຝຸ່ນ:

ຫຼັງຈາກຜັກຫອມປ້ອມມີໃບຈິງແລ້ວໃຫ້ໃສ່ຝຸ່ນ ວິທະ ຍາສາດ ສູດ 46-00-00 ປະມານ 15 - 30 ກຼາມປະສົມນໍ້າ 10 ລິດ, ສິດຜືນໃຫ້ທົ່ວແປງປູກໃນການໃສ່ຝຸ່ນຜັກຫອມປ້ອມມີການປະ ຕິບັດກັນຫຼາຍແບບທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະທອງຖິ່ນ ແຕ່ວິທີທີ່ໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດທີ່ດີຄື ການໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນປີ້ມ ຊຶ່ງຊາວກະສິ ກອນສາມາດຜະລິດຜັກຫອມປ້ອມໄດ້ສູງເຖິງ 1,500 ກິໂລກຼາມຕໍ່ໄລ່ ແລະ ສໍາຄັນຄືຜັກຫອມປ້ອມເປັນພືດທີ່ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຮາກ,ດັ່ງນັ້ນ

2. ປະໂຫຍດທາງດ້ານໂພຊະນາການ

ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານ, ຜັກຫອມປ້ອມມີກິ່ນຫອມໃຊ້ບໍລິໂພກສິດ ແລະ ໃຊ້ປຸງແຕ່ງອາຫານໃຫ້ໜ້າບໍລິໂພກ ນອກຈາກນີ້ ຍັງສາມາດຜະລິດແຫ້ງເປັນເຄື່ອງປຸງແຕ່ງອາຫານ ໃຊ້ປະສົມໃນເຄື່ອງແກງຂົ້ວຕ່າງໆ ຜັກຫອມປ້ອມມີສ່ວນປະກອບຂອງທາດອາຫານຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ທາດຊື່ນ 2.13 ກຼາມ, ເສັ້ນໄຍ 2.8 ກຼາມ, ຝືດສະຜັດ 48 ມິລິກຼາມ, ແຄໂຣທິນ 3,930 ໄມໂຄກຼາມ , ວິຕາມິນຊີ 27 ມິລິກຼາມ, ວິຕາມິນອີ 2.5 ມິລິກຼາມ , ແຄຊຽມ 67 ມິລິກຼາມ ແລະ ທາດເຫຼັກ 1.77 ມິລິກຼາມ.

3. ເຕັກນິກ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການປູກຜັກຫອມປ້ອມນອກລະດູ

ໂດຍທົ່ວໄປຜັກຫອມປ້ອມສາມາດປູກໄດ້ດີໃນຊ່ວງລະດູໜາວໃນເຂດທີ່ງຽບຮາບພຽງ ແລະ ແຄມນໍ້າທີ່ມີນໍ້າຖ້ວມຕາມລະດູການ, ແຕ່ເນື່ອງຈາກຜືນທີ່ດັ່ງກ່າວຈໍາກັດ ແລະ ການບໍລິໂພກກໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼອດປີ. ສະນັ້ນ, ມັນຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍການຜະລິດໄປສູ່ເຂດອື່ນ ແລະ ປູກນອກລະດູ. ໃນບົດນີ້ເນັ້ນໃສ່ເຕັກນິກການປູກຫອມປ້ອມນອກລະດູໃນເຂດຊຸ່ມນໍ້າ ແລະ ເຂດໂນນ.

3.1 ເຕັກນິກການປູກຜັກຫອມປ້ອມໃນພື້ນທີ່ເຂດຊຸ່ມນໍ້າ

3.1.1 ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນ

- ມີຄວາມສົນໃຈ,ມັກໃນອາຊີບກະສິກໍາ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົວລະບັດຮັກສາ.
- ມີພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມ,ຮາບພຽງ ຫຼື ຄ່ອຍຊັນເລັກໜ້ອຍ ແລະ ສາມາດລະບາຍນໍ້າໄດ້ສະດວກ ແລະ ໃກ້ກັບແຫຼ່ງນໍ້າ.
- ມີແຮງງານທີ່ສາມາດເຮັດການກະສິກໍາໄດ້ສອງຄົນຂຶ້ນໄປ.
- ຊາວກະສິກອນທີ່ເຄີຍເຮັດມາກ່ອນຍິ່ງເປັນການດີເຊັ່ນ: ການປູກພືດຜັກຕ່າງໆ.

3.1.2 ແນວຜັນທີ່ເໝາະສົມ

ແນວຜັນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກເຂດນ້ຳຊຸ່ມ ແມ່ນແນວຜັນຫອມປ້ອມ ໃຫຍ່ເຊິ່ງເປັນແນວຜັນທີ່ນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ເປັນແນວຜັນທີ່ມີຄວາມຕ້ານ ທານຕໍ່ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນສູງໄດ້ດີ.

3.1.3 ການກຽມແນວຜັນ

ຜັກຫອມປ້ອມເປັນພືດທີ່ຂະຫຍາຍຜັນ ໂດຍການໃຊ້ເມັດດັ່ງນັ້ນກ່ອນຈະ ປູກຕ້ອງໄດ້ກຽມເມັດຜັນໃຫ້ຜ່ອມ ໂດຍການນຳເອົາເມັດມາທັບໃຫ້ແຕກເປັນ ສອງປ່ຽງ ແລ້ວນຳໄປແຊ່ນ້ຳ ປະມານ 2-3 ຊົ່ວໂມງ ຫຼັງຈາກນັ້ນນຳມາປົ່ມໄວ້ຈົນ ເມັດເລີ້ມແຕກງອກຈຶ່ງນຳໄປຫວານໃສ່ໜານ. ແນວຜັນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກ ໃນລະດູຝົນ ແມ່ນແນວຜັນຫອມປ້ອມໃຫຍ່ທີ່ນຳເຂົ້າຈາກປະເທດໄທ ສ່ວນແນວ ຜັນຜື່ນບ້ານຂອງລາວ ຫຼື ຫອມປ້ອມນ້ອຍແມ່ນບໍ່ເໝາະ ເພາະຍັງເປັນແນວຜັນທີ່ ບໍ່ຕ້ານທ່ານຕໍ່ຄວາມຊຸ່ມສູງ.

ການກຽມເມັດຜັນ

ການປູກແບບໃສ່ວັດສະດຸ

3.2.5 ການປູກ ຫຼື ຫ່ວານເມັດ

ກ່ອນຈະປູກ ຫຼື ຫ່ວານເມັດຕ້ອງຫຼີດນ້ຳໃຫ້ທົ່ວໜານນຳເມັດທີ່ ຕຽມໄວ້ ມາຫວານລົງໜານປູກທີ່ຕຽມໄວ້ ແລ້ວປົກດ້ວຍເຜືອງ ຫຼື ແກບເຜືອຮັກສາ ຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນ ສຳເລັດແລ້ວຫຼີດນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມ. ຫຼື ຈະປູກໂດຍວິທີການໂຮຍ ເປັນແຖວ ແຕ່ລະແຖວ ຫ່າງກັນ 15-20 ຊັງຕີແມັດ, ອັດຕາການໃຊ້ເມັດຜັນ ປະມານ 20 ກິໂລກຼາມຕໍ່ໄລ່ ອັດຕາການໃຊ້ເມັດຜັນຈະຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍນີ້ ຂຶ້ນ ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ເປີເຊັນການແຕກງອກຂອງເມັດຜັນ ຫາກ ດິນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີຈະໃຊ້ເມັດຜັນໜ້ອຍລົງເພາະຜັກຫອມປ້ອມສາມາດ ຈະເລີ່ມເຕີບໂຕໄດ້ດີ ແລະ ຫຼອດຕາຍໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ໂຕນຕໍ່ໄລ່ ຄາດໃຫ້ລະອຽດ ເກັບເສດຫໍ່ຍາອອກໃຫ້ໝົດ ຍົກເປັນໜານປູກໃຫ້ ກ້ວາງປະມານ 1.2-1.5 ແມັດ ສູງປະມານ 20-25 ຊັງຕີແມັດ ຈິ່ງໄລຍະຫ່າງ ລະຫວ່າງໜານຕໍ່ ໜານ 50 ຊັງຕີແມັດ.

ການກຽມດິນປູກແບບເປັນໜານ

• **ການກຽມດິນປູກແບບໃສ່ພາສະນະ**

ນຳເອົາພາສະນະຕ່າງໆ ມາເຊັ່ນວ່າ ກະສອບ, ໂຖ, ຄູ, ຖົງຢາງປະລາສະຕິກ ແລະອື່ນໆ ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳເອົາດິນປູກຝັງ ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນບົ່ມທີ່ຢ່ອຍສະລາຍດີ ແລ້ວ ໃນອັດຕາດິນ 3 ສ່ວນ/ຜຸ່ນ 1 ສ່ວນຖົງຢາງປະລາສະຕິກ ແລະ ອື່ນໆ, ແລ້ວນຳດິນປູກຝັງ 3 ສ່ວນ ແລະ ຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນບົ່ມ 1 ສ່ວນ ມາປະສົມ ເຂົ້າກັນ ແລ້ວ ຮ່າຍໃສ່ວັດສະດຸທີ່ກຽມໄວ້ແລ້ວ ນຳໄປຕັ້ງ ຫຼື ລຽນໄວ້ໃນໂຮງ ເຮືອນຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

3.1.4 ການກຽມດິນ

- ຊຸດ ຫຼື ໄຖດິນຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ ເພື່ອທຳລາຍພະຍາດແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ແລະ ວັດສະພືດທີ່ຢູ່ໃນດິນປະໄວ້ປະມານ 10 ວັນ.
- ຖ້າດິນເປັນກີດໃຫ້ໃສ່ປູນຂາວໃນອັດຕາ 50 ກິໂລກຼາມຕໍ່ໄລ່ ເພື່ອປັບ ສະພາບຂອງດິນ.
- ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ທຳການໄຖຄາດໃຫ້ລະອຽດເກັບເສດວັດສະພືດຕ່າງໆ ອອກ ຫວານຜຸ່ນຄອກ ຫຼື ຜຸ່ນບົ່ມທີ່ສະລາຍຕົວດີແລ້ວ ໃນອັດຕາ 2-4 ໂຕນຕໍ່ ໄລ່.
- ຈາກນັ້ນກໍ່ຍົກເປັນແປງປູກໃຫ້ກ້ວາງປະມານ 1-1.5 ແມັດ, ສ່ວນຄວາມ ຍາວແມ່ຂຶ້ນກັບຄວາມໝາະສົມຂອງພື້ນທີ່ ຍົກໜານໃຫ້ສູງປະມານ 25-30 ຊັງຕີແມັດ ຫຼື ອາດສູງເຖິງ 50 ຊັງຕີແມັດ ຫາກພື້ນທີ່ປູກລະບາຍນ້ຳ ຍາກຈິ່ງຮ້ອງລະບາຍນ້ຳລະຫວ່າງໜານຕໍ່ໜານໃຫ້ກ້ວາງປະມານ 50 ຊັງຕີ ແມັດ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດລະບາຍນ້ຳໄດ້.

ການຕຽມດິນປູກ

3.1.5 ການມຸງໝານ

ມຸງໝານໂດຍຈະໃຊ້ຜ້າກັນແສງມຸງ ເພື່ອປ້ອງກັນການກະທົບຂອງນ້ຳຝົນ ເມື່ອເວລາຝົນຕົກ ການມຸງໝານ ແມ່ນຈະມຸງໃຫ້ສູງຈາກໜ້າດິນປະມານ 1.2-1.5 ແມັດ ໂດຍໃຊ້ໄມ້ຈິງ, ໄມ້ໄຜ່ ຫຼື ໄມ້ທີ່ສາມາດຫາໄດ້ງ່າຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ປັກຂອບໝານທັງສອງຂ້າງ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຫຼັກຕໍ່ຫຼັກປະມານ 2-3 ແມັດຕໍ່ຫຼັກ ປັກໃຫ້ແໜ້ນດີ ແລ້ວມັດເປັນຮາວ ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳຜ້າກັນແສງມາປົກແລ້ວມັດ ໃຫ້ແໜ້ນດີເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປ່ເພວລາມີລົມ.

ການມຸງໝານ

3.2.4 ການກຽມໂຮງເຮືອນໃນພື້ນທີ່ເຂດໂນນ

ນຳເອົາໄມ້ຈິງທີ່ມີຄວາມຍາວປະມານ 2.5-3 ແມັດ ມາຕັ້ງເປັນຮູບສີ່ແຈ ໃຫ້ມີຄວາມກວ້າງປະມານ 8-10 ແມັດ, ສ່ວນຄວາມຍາວຂຶ້ນກັບຄວາມ ເໝາະສົມຂອງພື້ນທີ່ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງເສົາຕໍ່ເສົາປະມານ 2-3 ແມັດ ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳເອົາໄມ້ໄຜ່ມາມັດເປັນຮາວປົກດ້ວຍຕາໜາງກໍ່ໄດ້ ສ່ວນຮູບແບບຂອງຫຼັງຄາແມ່ນສາມາດເຮັດໄດ້ຫຼາຍແບບເຊັ່ນ ແບບສາມແຈ, ແບບເຄິ່ງວົງມົນ ຫຼື ແບບພຽງຂຶ້ນກັບຄວາມສະດວກ ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳເອົາຜົດຜັກຈຳພວກເປັນເຄືອເຊັ່ນ: ຜ້າເນັດ ດຳທີ່ແສງສາມາດລອດຜ່ານ 50%, ໝາກບວບ, ໝາກນອຍ, ໝາກນຳ, ໝາກຊູ ແລະ ອື່ນໆ ມາປູກໃສ່ຂ້າງເສົາແຕ່ລະຕົ້ນ ເພື່ອໃຫ້ເປັນຫົມ ສາມາດກັນແສງແດດໄດ້ປະມານ 40-50% ດັ່ງນັ້ນຈິ່ງ ບໍ່ຄວນປູກໃຫ້ໜາແໜ້ນຈົນເກີນໄປ ແລະ ຫາກເຫັນວ່າມີຄວາມໜາແໜ້ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການຕັດແຕ່ງອອກຢ່າງເປັນປະຈຳ.

3.2.5 ການກຽມດິນປູກ

ໃນການກຽມດິນປູກຜັກຫອມບ້ອມໃນພື້ນທີ່ໂນນ ເຮົາອາດສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 2 ແບບຄື: ການກຽມດິນປູກແບບເປັນໝານ ແລະ ການກຽມດິນປູກແບບໃສ່ວັດສະດຸ.

- ການກຽມດິນປູກແບບເປັນໝານ

ຊຸດ ຫຼື ໄຖດິນໃຫ້ເລິກປະມານ 20-25 ຊັງຕີແມັດ ຕາກດິນໄວ 7-10 ວັນ ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ໄຖຄົ້ນອີກຄັ້ງ ຫວ່ານຝຸ່ນຄອກຫຼືຝຸ່ນປົ່ມໃນອັດຕາ 2-4 ໂຕນຕໍ່ໄລ່

3.2 ເຕັກນິກການປູກຜັກຫອມປ້ອມໃນພື້ນທີ່ເຂດໂນນ

3.2.1 ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນ

- ມີຄວາມສົນໃຈ, ມັກໃນອາຊີບກະສິກໍາ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປົວລະບົດຮັກສາ
- ມີພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມ, ຮາບພຽງ ຫຼື ຄ່ອຍຊັນເລັກໜ້ອຍ ແລະ ສາມາດລະບາຍນໍ້າໄດ້ສະດວກ ແລະ ໃກ້ກັບແຫຼ່ງນໍ້າ
- ມີແຮງງານທີ່ສາມາດເຮັດການກະສິກໍາໄດ້ສອງຄົນຂຶ້ນໄປ
- ຊາວກະສິກອນທີ່ເຄີຍເຮັດມາກ່ອນຍັງເປັນການດີເຊັ່ນ: ການປູກພືດຜັກຕ່າງໆ

3.2.2 ແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ

ແນວພັນທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກພື້ນທີ່ເຂດໂນນແມ່ນແນວພັນຜັກຫອມປ້ອມພັນພື້ນບ້ານຂອງລາວ (ຫອມປ້ອມນ້ອຍ) ເຊິ່ງເປັນແນວພັນທີ່ສາມາດປູກໄດ້ດີໃນເຂດພື້ນທີ່ແຫ້ງແລ້ງ ມີກິນຫອມ ແລະ ເປັນທີ່ນິຍົມຂອງທ້ອງຖະຫຼາດ.

3.2.3 ການກະກຽມເມັດພັນ

ຜັກຫອມປ້ອມເປັນພືດທີ່ຂະຫຍາຍພັນດ້ວຍການໃຊ້ເມັດດັ່ງນັ້ນກ່ອນຈະປູກຕ້ອງ ກຽມເມັດພັນໃຫ້ພ້ອມ ໂດຍການນໍາເອົາເມັດມາທຸບໃຫ້ແຕກເປັນສອງປ່ຽງແລ້ວນໍາໄປແຊ່ນໍ້າປະມານ 2-3 ຊົ່ວໂມງ ຫຼັງຈາກນັ້ນນໍາມາປິ່ມໄວ້ຈົນເມັດເລີ້ມແຕກງອກ ຈຶ່ງນໍາໄປຫວ່ານໃສ່ ໜານ.

3.1.6 ການຫວ່ານເມັດ

ກ່ອນຈະປູກ ຫຼື ຫວ່ານເມັດຕ້ອງຫຼືດນໍ້າໃຫ້ທົ່ວໜານນໍາເມັດທີ່ຕຽມໄວ້ ມາຫວ່ານລົງໜານປູກທີ່ຕຽມໄວ້ ແລ້ວຄຸມດ້ວຍເຜືອງ ຫຼື ແກບເຜື້ອຮັກສາຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນສໍາເລັດແລ້ວຫຼືດນໍ້າໃຫ້ຊຸ່ມ ຫຼື ຈະປູກແບບໂຮຍ ເປັນແຖວແຕ່ລະແຖວຫ່າງກັນ 15-20 ຊັງຕີແມັດ ອັດຕາການໃຊ້ເມັດພັນປະມານ 20 ກິໂລກຼາມຕໍ່ໄລ່, ອັດຕາການໃຊ້ເມັດພັນຈະຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍນີ້ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ເປີເຊັນການແຕກງອກຂອງເມັດພັນ ຫາກດິນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີຈະໃຊ້ເມັດພັນໜ້ອຍລົງ ເພາະຜັກຫອມປ້ອມສາມາດຈະເລີ່ມເຕີບໂຕໄດ້ດີ ແລະ ຫຼອດຕາຍໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການຫວ່ານເມັດ

3.1.7 ການບົວລະບັດຮັກສາ

- ການໃຫ້ນໍ້າ:

ຜັກຫອມປ້ອມເປັນພືດທີ່ຕ້ອງການນໍ້າຫຼາຍ ແຕ່ບໍ່ມັກນໍ້າຂັງ ດັ່ງນັ້ນຄວນໃຫ້ນໍ້າຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີຂຶ້ນກັບຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນໃນໜານປູກ ຢ່າໃຫ້ນໍ້າຫຼາຍຈົນເກີນໄປເພາະຜັກຫອມປ້ອມຖ້າຖືກ ນໍ້າ ຫຼື ຝົນຫຼາຍໆ ມັກຈະເນົາງ່າຍ ກໍລະນີມີຝົນຕົກໃຫ້ຫົດນໍ້າລ້າງທຸກຄັ້ງ ຖ້າບໍ່ເຊັ່ນນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ຜັກເກີດການເນົາເປື້ອຍໄດ້ສໍາຫຼັບຫຍ້າທີ່ຂຶ້ນ ໃນໄລຍະທໍາອິດຄວນຮັບກໍາຈັດໂດຍໄວ ໂດຍການໃຊ້ມີຖອນຢ່າປ່ອຍໃຫ້ຫົກເພາະຫຍ້າເປັນໂຕຍາດແຍ່ງນໍ້າ ແລະ ທາດອາຫານຂອງພືດ.

- ການໃສ່ຝຸ່ນ:

ຫຼັງຈາກຜັກຫອມປ້ອມ ມີໃບຈົງແລ້ວໃຫ້ໃສ່ຝຸ່ນວິທະຍາສາດສູດ 46-00-00 ປະມານ 15-30 ກຼາມ, ປະສົມ ນໍ້າ 10 ລິດ, ສົດຜິ່ນໃຫ້ທົ່ວໜານປູກ, ໃນການໃສ່ຝຸ່ນຜັກຫອມປ້ອມ ມີການປະຕິບັດກັນຫຼາຍແບບທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ແຕ່ວິທີທີ່ໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດທີ່ດີຄື ການໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼື ຝຸ່ນບົ່ມ ຊຶ່ງຊາວກະສິກອນສາມາດຜະລິດຜັກຫອມປ້ອມໄດ້ສູງເຖິງ 1,500 ກິໂລກຼາມຕໍ່ໄລ່ ແລະ ສໍາຄັນຄືຜັກຫອມປ້ອມເປັນພືດທີ່ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຮາກ ດັ່ງນັ້ນ, ໃນການຖອນຂຶ້ນມາຈາກດິນຈະຕ້ອງໄດ້ຮາກທີ່ສົມບູນ ດິນປູກຈຶ່ງຕ້ອງຜຸຜຸຍຜຸຜຸຍພໍສົມຄວນ ສະນັ້ນຈຶ່ງຄວນໃສ່ຝຸ່ນຄອກ ຫຼືຝຸ່ນໝັກໃຫ້ຫຼາຍຫາກໄດ້ຜັກຫອມປ້ອມທີ່ຕົ້ນເຫຼັ້ງາຮາກງາມ ກໍຈະເຮັດໃຫ້ໄດ້ນໍ້າໜັກຫຼາຍຂຶ້ນ.

3.1.8 ການເກັບກ່ຽວ

ຜັກຫອມປ້ອມຈະເລີ່ມເກັບກ່ຽວໄດ້ເມື່ອອາຍຸໄດ້ປະມານ 30-45 ວັນ, ເນື່ອງຈາກວ່າຜັກຫອມປ້ອມ ສາມາດໃຊ້ທຸກສ່ວນ ເພື່ອບໍລິໂພກ ຄວນເກັບກ່ຽວໂດຍການຖອນດ້ວຍມືຕິດທັງຕົ້ນ ແລະ ຮາກບໍ່ໃຫ້ຂາດ ແຕ່ກ່ອນຖອນຄວນຫົດນໍ້າໃຫ້ທົ່ວໜານ ໃຫ້ດິນຊຸ່ມເສຍກ່ອນເພື່ອໃຫ້ຖອນງ່າຍເມື່ອຖອນສໍາເລັດແລ້ວນໍ້າໄປລ້າງດິນອອກ ຕົກແຕ່ງ (ຊ້ອມ) ໂດຍເດັດໃບເຫຼືອງໃບລ້ຽງຖິ້ມນໍ້າໄປເບີຍໃສ່ລົມ ແລ້ວບັນຈຸໃສ່ກະຕາເພື່ອໃຫ້ຜັກຫອມປ້ອມບໍ່ເກີດການເນົາ ແລະ ຄະນະການຂົນສົ່ງອັນເນື່ອງມາຈາກນໍ້າ ຜົນຜະລິດທີ່ດີຕ້ອງມີໃບຂຽວສະໝໍ່າສະເໝີ ບໍ່ເປັນພະຍາດໃບລາຍ ຫຼື ໃບໄໝ້, ມີຮາກຂາວຫຼາຍແລະ ຮາກຍາວບໍ່ຂາດ.

ການເກັບຜັກຫອມປ້ອມ